

Araka ba Yakobo

¹ Yakobo mmanda ba Nnongo ni Ngwana witu Yesu Kristu, kwa makabila komi ni ibele gagatawanyike, salaam. ² Mubalange kwamba pulaika muno, alongo bango mwanakamupeta mumatatizo ga kila aina. ³ mutange panga ipalilwa imani yinu ipalae pumiliya. ⁴ Muleke pumilia ili mwikamilishe kasi yake, ili muweze komala kikamilipu, bila pungukiwa ni loloti. ⁵ Lelo mana mundu kati yinu apala hekima ailobe kuoma kwa Nnongo, ywembe piya kwa wakati ni bila benda kwa boti babannoba, na apala kwapeya kwa hekima. ⁶ Lakini mulobe kwa imani, bila shaka, kwa mana ywembe ywabile ni shaka ni kati mawimbi mubahari, tolelwa na upepo notaikuilwa kuno ni kuno. ⁷ Kwa hakika mundu ywoo kana aweze panga apala pokelelwa likowe lyake mboka kwa Ngwana; ⁸ Mundu yoo ai'na nia ibele, imara kwaa mundela yake yoti. ⁹ Mwalongo maskini apalikwa kwipuna kwa yima kwake kunani, ¹⁰ Muda wowo mwalongo tajiri kwo nyenyekea kwake, kwa mana alwambokeka kati liloba lya mmende lya mung'unda mwapetaa. ¹¹ Lisoba lilwapita na lyoto liyotinia yumea michee, na lisoba tomboka n goloka kwake waha. Nganyonyo bandu matajiri bapilya muliyengo lyabe. ¹² Atibarikiwa mundu yolo ywapumilia majaribu, na mwana baada ya shinda jaribu lee, apala pokya taji ya ukoto, yaibile itiahidiwa kwa

balo babampindile Nnongo. ¹³ Mundu ywoy-woti apalikwa kwaa baya paajaribiwa, “Jaribu leni liboka kwa Nnongo,” kwa mana Nnongo ajaribiwa kwaa ni ubou, ni Nnongo mwene amjaribu kwaa yeyoti. ¹⁴ Kila mundu ujaribiwa ni tamaa yake mbaya yaimshawishi ni kummuta kunanipa. ¹⁵ Baada ya sambu potwa ndumbo sambu loelekwa, ni yolo sambu komala muno muno, yomokya kwake ni kiwo. ¹⁶ mwalongo bango mwapendwa, kana mukongelwe. ¹⁷ Kila zawadi inoyite ni kila zawadi yabile kamilifu iboka kunani, iuluka pae kuoma kwa Tate ba nuru, Habadilika kwaa kamwe kati kiwili mwakibadilika. ¹⁸ Nnongo atikuchawa kutupeya twenga ukoti pitya Neno Iya ukweli, ili tuwese kuba ubelekwi wa kwanza nkati ya iumbe yake. ¹⁹ Mutangite lee, mwalongo bango, Kila yumo apalikwa abe mwepesi wo yowa, nga mwepesi kwaa longela wala kasilika. ²⁰ Kwa mana hasira ya mundu yaweza kwaa kupanga haki ya Nnongo. ²¹ kwa nyo mubeke kutalu uchapu wa sambu ni ubaya woti wabile sehemu yoyoti, na kwa nyenyekwa mulipoki likowe lyalipendilwe nkati yinu, ambalo libile ni uwezo woko roho yinu. ²² Mulikengame likowe kana muliyowe bai. mwikonga nafsi yinu mwabene. ²³ Kwa mana kati yoyoti ywaliyowa likowe bila kulipangya kazi ni sawa ni ²⁴ mundu ywailola kuminyo yake halisi mu'kilolo. Aitasimini kuminyo yake, na kuboka na baada ya muda mwipi libalya mwaa-bile. ²⁵ Lelo mundu yoo ywailola kwo uangalifu saliya toti, saliya huru no yendelya kuiheshimu,

kana iakamwi kwa sababu ywembe ywa mundu wo'sahau, mundu yoo alowa barikiwa mana aipangite. ²⁶ Mana mundu yeyoti alwawasa mwene panga ni mundu wa dini, lakini awesa kwaa kuutawala lulemi lwake, haukonga mwoyo wake ni dini yake ni yabule. ²⁷ Dini yaibile safi ni iharibike kwaa nnonge ya Nnongo witu ni Tate nga yee: kuasaidia yatima ni ajane mu'mateso yabe, no kuilinda mwene ni ufisadi wa dunia.

Isura ye 2

¹ Mwalongo bango kana muibalange imani ya Ngwana witu Yesu Kristu, Ngwana wa Utukufu, kwopendelea bandu fulani. ² Kati mundu fulani ajingii mu'mikutano yinu aweti pete ya dhahabu no aweti kinanoga, kabee ajingingile maskini ywabile aweti kwaa kinoyite. ³ no laya kumpala muno yolo mwene aweti ngobo inoite no baya "Chonde wenga tama pano pandu panoite" lakini mummakiye yolo maskini, "Wenga yema pano." au "Tama pae ya magolo gango." ⁴ Je, muhukumiana kwaa mwenga mwabene, ni kua baamuzi babile ni mawazo mabou? ⁵ Mupekani, mwalongo bango mwapendilwe, je, Nnongo achawile kwaa maskini ba dunia kuapanga matajiri mu imani ni kurithi upwalume waadile babampindile? ⁶ Lakini mwasalawile maskini! Je matajiri kwaa kabawatesa mwenga, na bembbe kabaaburuta kwaa mahakamani mwenga? ⁷ Je matajiri kwaa babalitukana lina lelo linoite lyamukemilwe kwake? ⁸ Hata nyoo, kati mwati-itimiza yelo saliya ya upwalume kati yaiandik-

ilwe mu'maandiko, “upalikwa kumpenda jirani yako kati wenga wa mwene,” mwapanga vyema. ⁹ Lakini kati mwaipendile baadhi ya bandu, mwalowa panga sambu, mwahukumu ni saliya kuwa ni watekuwa saliya. ¹⁰ Kwanyo ywoywoti ywaifata saliya yoti, na bado akobile nukta yimo tu, abile ni hatia ya tekwana saliya yoti. ¹¹ Kwamba Nnongo atebaya, “kana uzini,” nga ywembe abayite, “kana ubulage,” mana uzini kwaa, lakini wabulaga, utekwanike saliya ya Nnongo. ¹² Kwa eyo mulongele no kwiheshimu kati balo mubile karibu hukumilwa na saliya ya uhuru. ¹³ Kwa mana hukumu uisa bila huruma kwa balo babile kwaa ni huruma. Huruma uitukuza yene nnani ya hukumu. ¹⁴ Kwina uzuri gani, alongo bango, kati mundu abaya nibile ni imani, lakini abile kwaa ni makowe? ¹⁵ Je yelo imani yawesa kumlopwa? Kati nongo nnalome au nnwawa ni mhitaji wa ngobo au chakulya cha kila lisoba, ¹⁶ ni yumo winu kaamakiya, “Muyende kwa imani, mukayote mwoto ni mulye kunanoga,” lakini kana muapeye mahitaji muhimu ya yega, ifaike namani? ¹⁷ Imani kichake, kati yabile kwaa ni makowe, ifaike kwaa. ¹⁸ Bado mundu fulani aweza baya, “Ubile ni imani, ni nenga nabile ni makowe.” Nilaye imani yako panga kwaa makowe, ni nenga nalowa kukulaya imani yango kwa makowe gango. ¹⁹ Wendaamini kuwa kwabile ni Nnongo yumo, ubile sahihi. Lakini nchela nabo batiamini nyoo ni lendema. ²⁰ Je, upala yowa, ywa mundu mpumbavu, namna yolo imani bila makowe ifaike kwaa? ²¹ Je Tate

bitu kwaa Abrahamu ywaabalangilwe haki kwa makowe gampiite mwana wake Isaka nnani ya madhabahu? ²² Mwabweni kuwa imani yake ipangite kazi ni makowe gake, ni kwa makowe gake, imani yake yaiyikiye kusudio lyake. ²³ Maandiko gatimizwa gagabaya, “Abrahamu atimwamini Nnongo, ni atibalangilwa kuwa mwene haki.”Kwa eyo Abrahamu atikemelwa rafiki ba Nnongo. ²⁴ Mwamweni kuwa kwa makowe mundu alowa balangilwa haki, na nga imani kwaa kichake. ²⁵ Kadhalika, Je abile kwaa Rahabu yolo kahaba ywabalangilwe haki kwa matendo, ywaakaribisha ajumbe ni kuapeleka kwa ndela yenge? ²⁶ Kwa mana kati ya yega bila roho wawile, nyonyo, imani bila makowe iwile.

Isura ye 3

¹ Malongo bango, baingi kwaa nkati yinu bapaswa kuwa balimu, mtange panga twalowa pokya hukumu ngolo muno. ² Kwa mana boti twalowa kosea mu'ndela ganansima. Kati yoyoti ywabile kwaa ywaajikwaa mu'maneno gake, aywoo nga mundu mkamilifu, aweza kudhibiti yega yake yoti pia. ³ Nambeambe kati twatibela lijamu za farasi mu'mikanwa yabe kabatuheshimu, ni twaweza kuigalambuwa yabe yoti. ⁴ Utange panga kuwa ngalaba, ingawa yabile ngolo lakini isukumilwa kwa usukani nsunu muno yendya popoti apapala nahodha. ⁵ Nga nyo nyo, lulimi nga kiungo kisunu sa yega, lakini kwilumba makolo muno. Linga mwitu nkolo walowa yakilwa kwa cheche njene ya mwoto!

⁶ Lulimi pia nga mwoto, nga nnema wa ubou, ubekilwe nkati ya iungo ya yega witu, yabile najisi yega yote ni kulibeka nnani ya mwoto ndela ya maisha, ni mwene sonywa mwoto wa kuzima. ⁷ Kila aina ya mnyama ywa mwitu, kiyuni, chakikwaba ni kuimbe sa mubahari kisibitiwa ni bandu. ⁸ Lakini ntopo mundu hata yumo ywaweza dhibiti lulimi, ni ubou wotulia kwaa, utweli sumu ya kubulaga. ⁹ Kwa lulimi twatikumtukuza Ngwana ni Tate bitu, nga kwa wowolo twalowa laani bandu babile baumbwile kwa mpwano wa Nnongo. ¹⁰ Mu'nkanwa chechelo ubaya maneno ga baraka ni laana. Alongo bango makowe aga ganike kwaa pangika. ¹¹ Je, lose limo lyaweza piya mase gananoga na ganababa? ¹² Alongo bango, Je nkongo wa tini waweza pambika matunda ga mzeituni, au mzabibu waweza pambika matunda ga mtini? wala kinywanyu ya mase ga mwinyo gapiya mase gangali mwinyo. ¹³ Ni nyai nkati yinu ywabile ni hekima ni malango? Mundu yoo ni alaye maisha ganoite mu'kazi yake kwa nyenyekeya uboka ni hekima. ¹⁴ Lakini kati mwabile wivu nkale ni nia ya ubinafsi mummyoyo yinu, kana muipune no baya ubocho nokuukana ukweli. ¹⁵ Ayee hekima kwaa yelo yaiuluke kuoma kunani, lakini badala yake ni ya mudunia, ya roho kwaa, nga ni ya nchela. ¹⁶ kwa mana pandu pabile ni wivu ni ubinafsi ubile, kubile ni vurugu ni kila likowe bou. ¹⁷ Lakini hekima yaiboka kunani, kwanza ibile sapi, boka po yatipenda amani, upole ni ukarimu, yabile twilya rehema ni matunda ganoite, bila pendeleya bandu pulani, ni kweli.

18 Na tunda lya haki upandilwa muu'amani kwa balo ambabo babapanga makowe ga amani.

Isura ye 4

¹ Bulwe ni migogoro nkati yinu iboka kwaako? Ikakatuka kwaa kuoma mu'tamaa yinu yainy-ata yailetike ngondo nkati ya ashirika binu?

² Mwalowa tamaniya chelo mwabile nacho kwaa. Mwaabulaga ni kukikengama chelo mwaweza kwaa kukipanga chinu. Mwatikombwana ni yomana, ni bado mpatike kwaa sababu munnoba kwaa Nnongo.

³ Munda loba ila mupokya kwaa kwa sababu muloba kwaajili ya likowe linoyite kwaa, ili muwese kwitumya kwa tamaa yinu inoyite kwaa.

⁴ Mwenga mwamalaya mutangite kwaa panga umbwiga ni dunia nga uadui ni Nnongo? kwa eyo, yoyoti ywaamua panga ni ubwiga ni dunia uipanga mwene adui ba Nnongo.

⁵ Au mwawasa maandiko gabile ntopo maana gabalongela kwa roho ywabekilwe nkati yitu abile ni wivu muno kwaajili yitu.

⁶ Lakini Nnongo uwapea neema muno, nga maana maandiko gabaya, "Nnongo humpinga ywabile ni kiburi, lakini umpeya neema ywabile ni unyenyekevu."

⁷ Eyo, muipiye kwa Nnongo. Mumpinge ibilisi ni ywembe apalatila boka kwinu.

⁸ Muegeli papipi ni Nnongo, ni ywembe alwayegelya papipi nimwenga, musapisa muboko ginu, mwenga mwabene sambu, na mwalowa teseka mu'miyo yinu, mwenga mwabile ni nia yanaibele.

⁹ Muuzunike, muombolese, no lela! mugalambue heka kwinu kube kulela ni puraha kuba maombolezo. ¹⁰ Muyinyenyekeye mwabene nnongi ya Ngwana, ni alowa kwainua kunani. ¹¹ Kanamulongeleane kinchogo yinu mwabene, alongo, mundu ywalongela kinchogo ya alongo bake, au atikumhukum nongo bake, alongela nchogo ni saliya ni huihukumu saliya ya Nnongo. Mana muihukumu saliya, muiheshimu kwaa saliya, ila mwalowa kuihukumu. ¹² Ni yumo ywaweza panga saliya nga hakimu, Nnongo, ywembe ywabile ni uweso wa kulopwa ni kubulaga. Wenga wa nyai ywahukumu jirani bako? ¹³ Mupekanie, mwenga mwamulongela, “Lino au malabo twalowa yendya mu'mji woo, no tama mwaka kolyo, ni kupanga biashara, ni kutengeneza faida. ¹⁴ Nga nyai ywayowa namani salowa tokea malabo, ni maisa yitu nga ya namani kae? Kwa mana mwatilandana kati ukungugi wapeta muda mwipi ni kuoma. ¹⁵ Badala yake mukabaya, “kati ni apenzi ga Ngwana, tupala ni twalowa panga cheno ni chelo.” ¹⁶ Lakini nambeambe, mwaipuniya nnani ya mipango yinu. Maipuno yinu ago nga ubou. ¹⁷ Kwa eyo, kwake ywembe ywatangite panga yanoite lakini agapangite kwaa, kwake yolo nga sambu.

Isura ye 5

¹ Muise nambeambe, mwwenga mwabile matajiri, mulele kwa lilobe lya kunani kwa mwanja taabu yaicha kunani yinu. ² Utajiri winu utiharibika ni mawalo yinu gataunilwe

ni ilulu gaharibifu. ³ Dhahabu yinu ni fedha yinu ikosike thamani, ni uharibifu wake walowa shuhudia dhidi yinu nga kuangamiza yega yinu kati mwoto. Mwibekiye hazina yinu mu'masoba ga mwisho. ⁴ Mugalinge, malepo ga atendaji balo balepa kwaa kwaajili ya una mu'nngunda yinu balela! Nga kilelo cha balo bapuna mazao ginu saikite mumakutu ga Ngwana ba Majeshi. ⁵ Mutami kwa anasa mu'dunia ni kuipuraisha mwenga wa mwene. Mwainenepesha mioyo yinu kwa lisoba lya machinjo. ⁶ Mwatikuhumu ni kummulaga yabile ni haki ywaweza kwaa kwapinga. ⁷ Kwa eyo muipumiliye, alongo, mpaka wauisa wa Ngwana, kati mkulima ywalenda mauno ga thamani kuoma mu'nnema, ywa lenda kwa pumiliya kwaajili yake, mpaka ula wa kwanza ni wamwisho waisa. ⁸ Pia mwenga mube apumilivu: muitabe mioyo yinu. kwa mana kuisa kwake Ngwana kubile karibu. ⁹ Mwalongo, kana munung'unikyane mwenga kwa mwenga, ili kana muise hukumilwa. Linga, hakimu, ayemi mu'nnango. ¹⁰ Kwa mpwano, mwalongo, mugalinge mateso ni upumilivu wa manabii walowa bonekana mu'lina lya Ngwana. ¹¹ Linga twabakema balo batipumiliya, "heri." Mwayowine upumilivu ba Ayubu, nga mwalitanga kusudi lya Ngwana kwaajili ya Atubu nga kwa namna gani Ngwana atwelii huruma ni rehema. ¹² Zaidi ya goti, alongo bango, kana mulape, kwa maunde wala kwa nnema, au kwa kilapo sa ina yenge. Bali yelo "elo" yinu nga imaanishe "elo" nga "hapana" yinu nga imaanishe "hapana", ili kwamba muise kwaa

kutomboka pae ya hukumu. ¹³ Abile yeyoti nkati yinu abile ni mateso. Lazima alobe. Je, kwabile ywachangamka? ni aimbe kwa sifa. ¹⁴ Je, kwabile mundu yeyoti nkati yinu ywabile aminya? Nga abakeme apindo ba'likanisa, nabo apindo ba'likanisa balobe nnani yake, kabampaka mauta mu'lina lya Ngwana, ¹⁵ nga malobe ga imani yalowa kubaponiya atamwe, ni Ngwana alowa kwainua. Ni nkati alowa panga sambi, Nnongo alowa kumsamiya. ¹⁶ Kwa eyo muungame sambi yinu mwenga kwa mwenga, na kulobiana kila yumo ni ywembe, ili muweze ponyelwa. Malobe ya ywabile ni haki ubeleka matokeo makolo. ¹⁷ Eliya abile mundu ywabile ni hisia kati yitu, alobite kwa juhudi kwamba ula kana iise, ni yaisa kwaa mu'nnema kwa muda wa miaka itatu ni miei sita. ¹⁸ Nga Eliya alobite kae, ni maunde gamwaite ula nnani ya nnema ni wapiite sakulya. ¹⁹ Alongo bango, kati yeyote nkati yinu apala kelebuka kuoma mu'ukweli, lakini ywenge alowa kunlejsha. ²⁰ Ebu ni uyowe kuwa yeyote ywankengama ywabile ni sambi ni kuoma mu'ndela yake ya ukosaji alowa kwiponiya nafsi yake kuoma mu'kiwo ni kwipunika sambi yanansima.

Ndengereko Bible **The Holy Bible in the Ndengereko language of** **Tanzania**

copyright © 2020 Door43 World Mission Community

Language: Kindengereko (Ndengereko)

Translation by: Door43 World Mission Community

Contributor: Cloud Roman, James, William

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-10-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

25815d74-2ede-5418-8378-3ebcb8092bca